

-24
(2001)

Georg-Eckert-Institut BS78

1 156 646 9

Programa școlară a fost aprobată prin ordinul ministrului educației naționale cu nr. 4237 din 23.08.1999. În acest an școlar programa va fi aplicată în conformitate cu ordinul al ministrului nr. 3915/ 31 mai 2001.

național: modificarea timpului de instruire alocat studiului istoriei în tranșiiul comunitar și spațieneapriștoriei la aria curriculară "Om și societate".

Continuitatea cu forma anterioară a curriculum-ului este asigurată de:

- construirea curriculum-ului în jurul unor capacități și atitudini esențiale în formarea personalității elevilor, identificabile la nivelul obiectivelor-cadru din programă;
- studierea integrată a istoriei naționale și a celei universale (în clasele a V-a – a VIII-a);
- echilibrarea raportului dintre tipurile de cunoștințe implicate de studierea trecutului și dintre istoria locală, istoria națională și istoria universală;
- insistența abordării cronologice cu scopul de a construi conștientul învățării; urmărirea progresului în învățare.

Pe parcursul celor patru ani de studiu al istoriei, nivelul de înțelegere și înțelegerea al elevului este gradat: clasele a V-a – a VI-a reprezintă o "introducere" în studiul istoriei (familiarizarea cu domeniul, cu particularitățile metodei istorice/ istorice și modalitățile de interpretare), iar clasele a VII-a – a VIII-a reprezintă o aprofundare a cunoștințelor și capacităților dobândite (creșterea dificultății conceptelor utilizate și sporirea nivelului de implicare în reconstituirea imaginii trecutului).

ISTORIE

Clasele a V-a – a VI-a

Pentru clasele a V-a – a VII-a, obiectivele și conținuturile sunt proiectate pe structura plăcii orare de 1-2 ore. Programă prevede componenta obligatorie corespunzătoare tranșiiului comunitar din plan (pentru clasele care se optează pentru o oră pe săptămână) și extinderi, marcate prin asterisc (pentru clasele care vor avea două ore pe săptămână, respectiv curriculum extins). În clasă a VIII-a, toate obiectivele și conținuturile sunt obligatorii.

Programa conține următoarele elemente: obiective-cadru, obiective de referință și exemple de activități de învățare; conținuturi.

Obiectivele-cadru și obiectivele de referință precizează rezultatele așteptate ale învățării, iar exemplele de activități de învățare sugerează moduri de realizare ale obiectivelor.

Conținuturile sunt mijloace prin care pot fi atinse obiectivele și sunt prezentate sub forma a două niveluri:

- "temele, conceptele și problemele de studiu" indică problemele-cheie ce caracterizează o temă și pot structura acțiunea didactică;
- "conținuturile" prezintă o concretizare a opțiunilor prezentate la nivelul anterior sub forma unei lecții sau grup de lecții, acest nivel se află cel mai "aproape" de elev. Studiile de caz reprezintă exemplificări ale unor teme generale sau cazuri de învățare prin descoperire în ceea ce privește modalitățile de scriere a istoriei. În demersul didactic ele vor fi integrate conținuturilor.

Lecțiile de sinteză reprezintă elemente de înțelegere cu caracter obiectiv de studiu din aria "Om și societate" și deschiderea spre alte arii curriculare. Aceste lecții permit o nouă abordare a evaluării.

Georg-Eckert-Institut
für internationale
Schulbuchforschung
Braunschweig
- Bibliothek -

2007/1107

R
2-24
(2001)

NOTĂ DE PREZENTARE

Forma actuală a curriculum-ului de istorie reflectă schimbările recente de la nivelul curriculum-ului național: modificarea timpului de instruire alocat studiului istoriei în trunchiul comun și apartenența istoriei la aria curriculară "Om și societate".

Continuitatea cu forma anterioară a curriculum-ului este asigurată de:

- construirea curriculum-ului în jurul unor capacități și atitudini esențiale în formarea personalității elevilor, identificabile la nivelul obiectivelor-cadru din programă;
- studierea integrată a istoriei naționale și a celei universale (în clasele a V-a – a VIII-a);
- echilibrarea raportului dintre tipurile de cunoștințe implicate de studierea trecutului și dintre istoria locală, istoria națională și istoria universală;
- îmbinarea abordării cronologice cu cea de tip tematic în construirea conținutului învățării;
- urmărirea progresului în învățare.

Pe parcursul celor patru ani de studiu al istoriei, efortul intelectual al elevului este gradat: **clasele a V-a – a VI-a reprezintă o "introducere" în studiul istoriei** (familiarizarea cu domeniul, cu particularitățile muncii arheologului/ istoricului, cu izvoarele istorice și modalitățile de interpretare), iar **clasele a VII-a – a VIII-a reprezintă o aprofundare a cunoștințelor și capacităților dobândite** (creșterea dificultății conceptelor utilizate și sporirea ocaziilor de implicare în reconstituirea imaginii trecutului). În clasa a VIII-a se aprofundează cunoștințele și deprinderile dobândite de-a lungul gimnaziului, mai ales în ceea ce privește folosirea informațiilor provenite din surse diferite, deprinderile de comunicare și de rezolvare de probleme specifice domeniului istoriei. Astfel curriculum-ul de istorie poate să contribuie la atingerea obiectivelor ciclurilor curriculare de observare și orientare.

Pentru clasele a V-a – a VII-a, obiectivele și conținuturile sunt proiectate pe structura plajei orare de 1-2 ore. Programa prevede componente obligatorii corespunzătoare trunchiului comun din plan (pentru cazurile când se optează pentru o oră pe săptămână) și extinderi, marcate prin asterisc (pentru clasele care vor avea două ore pe săptămână, respectiv curriculum extins). În clasa a VIII-a, toate obiectivele și conținuturile sunt obligatorii.

Programa conține următoarele elemente: obiective-cadru; obiective de referință și exemple de activități de învățare; conținuturi.

Obiectivele-cadru și obiectivele de referință precizează rezultatele așteptate ale învățării, iar exemplele de activități de învățare sugerează moduri de realizare ale obiectivelor.

Conținuturile sunt mijloace prin care pot fi atinse obiectivele și sunt prezentate sub forma a două niveluri:

- "termenii, conceptele și problemele de atins" indică problemele-cheie ce caracterizează o temă și pot structura acțiunea didactică;
- "conținuturile" propun o concretizare a opțiunilor prezentate la nivelul anterior sub forma unei lecții sau grup de lecții; acest nivel se află cel mai "aproape" de elev. Studiile de caz reprezintă exemplificări ale unor teme generale sau ocazii de învățare prin descoperire în ceea ce privește modalitățile de scriere a istoriei. În demersul didactic ele vor fi integrate conținuturilor.

Lecțiile de sinteză reprezintă elemente de legătură cu celelalte obiecte de studiu din aria "Om și societate" și deschiderea spre alte arii curriculare. Aceste lecții permit o nouă abordare a evaluării.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să comenteze tre cronologice	- exerciții de alcătuire a axelor cronologice;
1.2	să identifice informații oferite de hărți istorice	- exerciții de lectură a hărților;
1.3	să cunoască instrumente de măsurare a timpului specifice epocilor studiate	- descrierea unor instrumente de măsurare a timpului.

OBIECTIVE CADRU

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului în istorie	- utilizarea izvoarelor istorice;
2.2	Cunoașterea și interpretarea surselor istorice	- citirea și comentarea izvoarelor documentare;
2.3	Investigarea și interpretarea faptelor și a proceselor istorice	- utilizarea planșelor istorice.
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate	- citirea de texte care relatează despre cauzele unui eveniment istoric;
3.2	Stimularea curiozității pentru studiul istoriei și dezvoltarea atitudinilor pozitive față de sine și față de ceilalți	- exerciții pentru alcătuirea planșelor unei descrieri;
		- alcătuirea unei expoziții cu obiecte vechi.

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să recunoască termeni istorici în diferite surse de informare	- exerciții pentru identificarea termenilor istorici în texte diferite;
4.2	să redacteze scurte lucrări folosind termenii indicați de profesor	- exerciții de redactare.

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
5.1	să manifeste interes pentru conservarea izvoarelor istorice	- relatarea vizitei la un muzeu, arhivă, bibliotecă, expoziție;
		- alcătuirea unei expoziții cu obiecte vechi.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului în istorie

Obiective de referință

Exemple de activități de învățare

La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:

Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:

1.1 să comenteze axe cronologice 1.2 să identifice informații oferite de hărți istorice 1.3 să cunoască instrumente de măsurare a timpului specifice epocilor studiate	- exerciții de alcătuire a axelor cronologice; - exerciții de lectură a hărților; - descrierea unor instrumente de măsurare a timpului.

2. Cunoașterea și interpretarea surselor istorice

Obiective de referință

Exemple de activități de învățare

La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:

Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:

2.1 să identifice și să descrie o sursă istorică 2.2 să folosească informații provenite din mai multe surse istorice *2.3 să folosească datele dintr-un document pentru a-l situa în spațiu și timp	- studierea și descrierea izvoarelor arheologice; - citirea și comentarea izvoarelor documentare; - analiza unui document folosind un plan dat.

3. Investigarea și interpretarea faptelor și proceselor istorice

Obiective de referință

Exemple de activități de învățare

La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:

Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:

3.1 să descrie un fapt/ proces istoric folosind un plan dat *3.2 să folosească diferite surse de informare în descrierea unui fapt istoric	- citirea de texte care relatează despre cauzele unui eveniment istoric; - exerciții pentru alcătuirea planului unei descrieri; - alcătuirea unei expoziții cu obiecte vechi.

4. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate

Obiective de referință

Exemple de activități de învățare

La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:

Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:

4.1 să recunoască termeni istorici în diferite surse de informare 4.2 să redacteze scurte lucrări folosind termenii indicați de profesor	- exerciții pentru identificarea termenilor istorici în texte diferite; - exerciții de redactare.

5. Stimularea curiozității pentru studiul istoriei și dezvoltarea atitudinilor pozitive față de sine și față de ceilalți

Obiective de referință

Exemple de activități de învățare

La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:

Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:

5.1 să manifeste interes pentru conservarea izvoarelor istorice	- relatarea vizitei la un muzeu, arhivă, bibliotecă, expoziție; - alcătuirea unei expoziții cu obiecte vechi.

CONȚINUTURI

1. Introducere în studiul istoriei

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- definirea istoriei, scrierea istoriei, izvoarele istoriei;
- omul și mediul;
- cronologia: definiție, tipuri (mileniu, secol, deceniu, epocă, eră - î.Hr/ d.Hr.).

Conținuturi:

- Omul și mediul;
- Marile zone de apariție a civilizației.

2. Preistoria umanității

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- familie, vecini, relații de rudenie, sedentarizare;
- *artă rupestră, sanctuar, culte religioase;
- apariția, evoluția și răspândirea grupurilor umane;
- evoluția uneltelor, a ceramicii și a așezărilor.

Conținuturi:

- studiu de caz: Populații primitive în epoca contemporană.

3. Civilizații ale antichității

3.1. ORIENTUL ANTIC

OMUL ȘI MEDIUL

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- agricultură, păstorit, meșteșug, *troc, comerț, căi de comunicație.

Conținuturi:

- Formele de relief și zonele climatice;
- Exploatarea resurselor naturale:
 - studiu de caz: *Mesopotomia, Semiluna fertilă, *Valea Nilului;
- Popoarele Orientului Antic.

DE LA ORAȘELE-STATE LA IMPERII

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- oraș-stat, regat, imperiu, dinastie, *funcționari, sclavi, tribut, cod de legi;
- *urbanism, *satrapie, *nomă;
- proprietatea asupra pământului.

Conținuturi:

- Reconstituirea istoriei unui oraș-stat:
 - studiu de caz: Babilonul;
- Regate și imperii din Orientul Antic:
 - studiu de caz: Egiptul, Persia, *China, *India, regatul evreilor;
- Suveranul în Orient;
- *Viața cotidiană în Orientul Antic.

MOȘTENIREA CULTURALĂ A ORIENTULUI ANTIC

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- cultură, scriere, tăblițe de lut, papirus;
 - *monoteism, arhitectură, *ziggurat, *piramidă, templu, sculptură, *basorelief.
-

Conținuturi:

- Școala, literatura, cunoștințele științifice, arta:
- studiu de caz: Piramidele, **Templul de la Luxor*, codul de legi al lui Hammurabi, **Persepolis*.

3.2. GRECIA ANTICĂ

OMUL ȘI MEDIUL

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- epopee, basileu, război troian, **preeleni*, eleni;
- influența mediului asupra vieții și asupra ocupațiilor vechilor greci.

Conținuturi:

- Creta, lumea miceniană, Grecia arhaică;
- studiu de caz: "Iliada" și "Odiseea".

FORMAREA POLIS-ULUI ȘI A DEMOCRAȚIEI. COLONIZAREA GREACĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- polis, democrație, **strategi*, **ecclesia*, **agora*, **acropolă*, **tiranie*, cetățean, **perieci*, **hiloți*, **meteci*, barbar;
- colonizarea;
- criza societății grecești și consecințele sale.

Conținuturi:

- Marea colonizare greacă:
- studiu de caz: Fondarea unei colonii - coloniile grecești Dobrogea;
- Reformele lui Solon și Clistene.

LUMEA GREACĂ A SECOLULUI AL V-LEA

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- ostracism, **hoplit*, ligă;
- modelul democratic și modelul aristocratic: Atena și Sparta;
- **serviciul militar*.

Conținuturi:

- Războaiele medice:
- studiu de caz: Marathon;
- Pericle și epoca sa:
- studiu de caz: O zi în Agora.

LUMEA ELENISTICĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- mercenar, **falangă*, elenism **diadoh*;
- criza cetății grecești, **modificări în purtarea războiului*;
- regatele elenistice.

Conținuturi:

- Imperiul macedonean:
- studiu de caz: Alexandru cel Mare;
- **Istoria unui regat elenistic*:
- **studiu de caz: Egiptul, Macedonia*.

CULTURA GREACĂ ȘI ELENISTICĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- artele, știința, scrierea istoriei;
 - teatrul în societatea greacă;
-

- divinitățile, sărbătorile.

Conținuturi:

- Descrierea unui templu, a ceramicii pictate;
- Descrierea unor sărbători;
- Educația, statutul femeii;
- **Artiști și capodopere:*
 - *studiu de caz: *Fidias, Parthenonul, Laocoon și fiii săi, "Venus din Milo"*

3.3. LUMEA GETO-DACICĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- **indoeuropenizare*, traci, daci, geți, **tarabostes*, **comati*, regalitate, **davă*;
- cultura materială și spirituală a geto-dacilor.

Conținuturi:

- Raporturile geto-dacilor cu lumea greacă și cu cea romană:
 - studiu de caz: Sarmizegetusa.

3.4. LUMEA ROMANĂ

OMUL ȘI MEDIUL

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- așezarea și locuitorii Italiei în antichitate;
- resurse agricole și materii prime.

REPUBLICA ROMANĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- rege, senat, patrician, plebeu;
- consul, tribun al poporului, **secesiune*, provincie, **cavaler*;
- **triumvirat*, dictatură, **război civil*, principe;
- războaiele din peninsulă;
- organizarea primelor provincii; Pax Romana.

Conținuturi:

- Roma: De la regalitate la republică:
 - studiu de caz: Legea celor 12 table.
- **Războaiele punice*.
- Principatul.

IMPERIUL ROMAN ÎN TIMPUL LUI TRAIAN

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- administrația, romanizarea, **castru*, **municipiu*, **colonie*, **termă*, **mercurial*;
- transformările economice și social-politice din Imperiul Roman;
- viața cotidiană.

Conținuturi:

- Întinderea și organizarea Imperiului:
 - studiu de caz: Dacia romană.

CULTURA ROMANĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- arhitectură, artă.

Conținuturi:

- **Influența artei grecești și a elementelor orientale;*
- Influența culturii și civilizației romane în lume:
 - **studiu de caz: Mari autori și capodopere în secolul lui Augustus.*

DECLINUL IMPERIULUI ROMAN

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- anarhie militară, dominat, patronat, colonat;
- religie oficială, martiri, **apostoli*, **misionarism*, creștinare, limbă de cultură;
- încercări de reformare a Imperiului;
- menținerea orașelor în Imperiul Roman de Răsărit;
- biserica - factor de cultură.

Conținuturi:

- Criza Imperiului Roman:
 - studiu de caz: Romanitatea la nord de Dunăre;
- Creștinismul de la Constantin cel Mare la Theodosius I:
 - **studiu de caz: Biblia - carte fundamentală a creștinismului;*
- Menținerea Imperiului Roman de Răsărit:
 - studiu de caz: Constantinopolul.

4. Geneza lumii în mileniul I d.Hr.

OMUL ȘI MEDIUL

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- varietatea factorilor geografici și climatici;
- scăderea demografică, mișcări de populații;
- **ruralizarea.*

Conținuturi:

- **Economie și demografie (secolele V-VI).*

CONSTITUIREA REGATELOR ROMANO-GERMANE

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- noii stăpâni ai pământului, regalitatea barbară, aristocrație militară, **curte regală itinerantă;*
- **economie naturală.*

Conținuturi:

- Formarea de noi popoare europene;
- **Regatele barbare: vandal, vizigot, ostrogot, burgund, franc:*
 - studiu de caz: **Regatul franc*, imperiul carolingian, regatul englez.

ETNOGENEZA ROMÂNEASCĂ. PRIMELE FORMAȚIUNI STATALE

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- continuitate, etnogeneză, vlahi;
- legături cu romanitatea sud-dunăreană, creștinismul;
- limba romanică, obști sătești, cnezat, voievodat.

Conținuturi:

- Etnogeneza românească;
 - Primele formațiuni politice românești.
-

LUMEA SLAVĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- limbi slave; asimilarea limbii slave; *creștinare; boierime.

Conținuturi:

- Lumea slavă în secolele VII-X:
 - studiu de caz: *Primul Țarat bulgar; Rusia kieveană.

LUMEA ARABĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- calif/ califat, islam, război sfânt, *hegiră, *moschee;
- cultura islamică.

Conținuturi:

- *Coranul - cartea fundamentală a religiei islamice;
- Formarea și expansiunea statului arab:
 - *studiu de caz: Mecca.

LECȚII DE SINTEZĂ

1. *Moștenirea preistorică.
2. *Viața de zi cu zi a copiilor în antichitate.
3. Cetățeanul.
4. *Moștenirea antichității.
5. Europa de la căderea Romei în anul 1000.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului în istorie

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să alcătuiască axe cronologice folosind informații diferite	- exerciții de alcătuire a axelor cronologice;
1.2	să alcătuiască hărți istorice simple utilizând adecvat culori și simboluri	- exerciții de completare pe hartă a unor detalii;
*1.3	să transpună în axe cronologice informațiile provenite din surse istorice	- construire de axe cronologice pe baza surselor istorice.

2. Cunoașterea și interpretarea surselor istorice

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să compare surse istorice de natură diferită care se referă la același subiect	- observarea și comentarea unor materiale documentare și iconografice;
2.2	să selecteze informațiile oferite de surse istorice diferite folosind un plan dat	- formularea de întrebări în legătură cu vestigii istorice din localitate; - compararea informațiilor provenite din mai multe surse istorice.

3. Investigarea și interpretarea faptelor și proceselor istorice

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
*3.1	să identifice aspectele vizibile și aspectele ascunse ale schimbărilor într-un interval de timp	- comentarea surselor istorice care prezintă cauzele unui eveniment;
3.2	să propună motivări pentru acțiunile oamenilor din trecut	- redactări pe teme diferite;
3.3	să identifice multitudinea cauzelor unui eveniment istoric	- dezbateri pe baza surselor istorice indicate.

4. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să redea prin cuvinte proprii înțelesul termenilor istorici studiați	- exerciții de folosire a termenilor istorici;
4.2	să selecteze termenii necesari în prezentarea unei teme	- completarea unor enunțuri lacunare folosind termenii dintr-o listă dată; - construirea de rebus-uri pe o temă istorică.

5. Stimularea curiozității pentru studiul istoriei și dezvoltarea atitudinilor pozitive față de sine și față de ceilalți

Obiective de referință

Exemple de activități de învățare

- La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:*
- 5.1 să relateze experiențe rezultate din contactul cu diferite comunități
- *5.2 să comenteze rolul oamenilor în schimbările din societate
- Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:*
- prezentarea unei excursii tematice;
 - asumarea rolului unor personaje din istorie.

CONȚINUTURI

1. Lumea medievală

OMUL ȘI MEDIUL

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- progrese tehnice;
- orășenime, atelier meșteșugăresc, breaslă, *ghildă, hansă, *manufactură;
- *demografie;
- viața cotidiană.

Conținuturi:

- Satul medieval:
 - studiu de caz: Descrierea unui sat medieval.
- Orașul medieval: centru meșteșugăresc și comercial
 - studiu de caz: Roma, *Constantinopol, *Bagdad.

HARTA POLITICĂ LA ÎNCEPUTUL MILENIULUI II

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- diversitatea lumii politice medievale.

Conținuturi:

- Continuarea statalității:
 - studiu de caz: Bizanțul, *Califatul arab, *China;
- Constituirea a noi centre de putere în Europa la începutul mileniului II.

SOCIETATEA FEUDALĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- proprietatea asupra pământului, *drept de proprietate, *drept de posesiune, nobilime laică, nobilime ecleziastică, țărănime liberă, țărănime aservită, domeniu feudal;
- senior, vasal, ierarhie feudală, omagiu, *instituția cavaleriei;

Conținuturi:

- Societatea medievală în Europa:
 - *Societatea orientală în evul mediu;
 - *Solidaritate și conflicte;
 - studiu de caz: Statutul românilor în Transilvania; *statutul evreilor în Evul Mediu.

BISERICA ÎN EVUL MEDIU

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- mănăstire, *pelerinaj, *ordin religios;
- "Țara sfântă", cruciadă, *război sfânt;
- catolicism și ortodoxism;

- **raporturile dintre biserică și puterea laică.*

Conținuturi:

- Marea schismă a bisericii creștine (1054);
- **Lupta pentru investitură:*
 - **studiu de caz: Canossa;*
- Cruciadele.

CULTURA ȘI SOCIETATEA ÎN EVUL MEDIU

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- linia de cultură, școală, universitate;
- literatură medievală;
- arhitectură, **frescă*, stiluri (romanice, gotice, bizantine, orientale), **castel*, **catedrală*, **cetate*.

Conținuturi:

- Literatura medievală:
 - **studiu de caz: Cântecul lui Roland.*
- Arhitectura medievală:
 - studiu de caz: Descrierea unei biserici, catedrale, mănăstiri sau a unui castel medieval.
- **Șantierul unei catedrale.*

STATUL MEDIEVAL

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- ideologie imperială, **stat teocratic*, fărâmițare feudală;
- adunarea stărilor, domnie, **consiliul regal*, **sfat domnesc*, **curte regală*, **parlament*;
- dregătorie, organizare administrativă, **justiție*, **lege*;
- raportul dintre nobilime și puterea centrală;
- **forme de organizare politică.*

Conținuturi:

- Organizarea statului în Europa medievală:
 - studiu de caz: Franța, Anglia, Germania, **Imperiul Bizantin*, **Ungaria*;
- Formarea statelor medievale românești.

EUROPA CREȘTINĂ ȘI IMPERIUL OTOMAN

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- suveranitate, suzeranitate, tribut;
- **armata medievală*;
- solidaritatea creștină în apărarea Europei.

Conținuturi:

- Formarea Imperiului Otoman:
 - studiu de caz: Cucerirea Constantinopolului (1453);
- Raporturile Țărilor Române cu Poarta în secolul al XV-lea.

2. Nașterea lumii moderne

EUROPA ÎN EXPANSIUNE

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- burghezi, companie comercială, împrejuriri;
- domeniu colonial, conchistador, **piață de desfacere*, **vicerege*;
- progrese tehnice și invenții;
- statutul orașelor la începutul epocii moderne.

Conținuturi:

- De la atelierul meșteșugăresc la manufactură;

- Începuturile absolutismului monarhic în Europa;
- Principalele descoperiri geografice și consecințele lor;
- *Apogeul Imperiului Otoman:
- studiu de caz: Mihai Viteazul în contextul cruciadelor târzii.

RENAȘTEREA ȘI UMANISMUL

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- umanism, Renaștere, *astronomie, *utopie;
- *creatorii actului cultural, *mecenatul cultural;
- afirmarea limbilor naționale în cultură;
- tiparul.

Conținuturi:

- Renașterea în Italia;
- *Personalități și capodopere ale Umanismului și ale Renașterii; *centre culturale.

REFORMA RELIGIOASĂ ȘI CONSECINȚELE SALE

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- reformă religioasă, *religie receptă, ierarhie bisericească, *putere laică, *limbă de cult, *reforma populară;
- reforma bisericii catolice și consecințele sale;

Conținuturi:

- Imperiul Romano-German în secolul al XVI-lea;
- Reforma luterană;
- Războaiele religioase:
 - *studiu de caz: Edictul de la Nantes;
 - *Reforma în spațiul românesc.

3. Epoca modernă

OMUL ȘI MEDIUL

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- exploatare industrială, *mișcări de populație, vestimentație, locuințe;
- *europenii explorează lumea.

Conținuturi:

- Provinciile Unite (Olanda secolului XVII);
- Descrierea unei regiuni:
 - *studiu de caz: Un jurnal de călătorie.

EUROPA ÎN SECOLELE XVII-XVIII

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- *mercantilism, *independență, *dependență, *autonomie, *protectorat, monarhie constituțională, separarea puterilor în stat, drepturile omului, *Revoluția Glorioasă, "Declarația Drepturilor".

Conținuturi:

- Europa după Războiul de 30 de ani;
- Iluminismul și reprezentanții săi:
 - studiu de caz: *Voltaire, *J. J. Rousseau, Montesquieu, Iosif al II-lea, *Petru cel Mare;
- Țările Române în secolul luminilor:
 - studiu de caz: Domniile fanariote, mișcarea de emancipare națională.

CULTURĂ ȘI SOCIETATE ÎN SECOLELE XVII-XVIII

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- *clasicism, *raționalism, *baroc;

- *operă, *simfonie, muzică preclasică;
- apariția științelor moderne;
- cartea în viața societății.

Conținuturi:

- *Baroc și clasicism:
 - *studiu de caz: Versailles, Mogoșoaia;
- *Absolutism și raționalism:
 - *studiu de caz: Personalitatea lui Descartes, Newton;
 - studiu de caz: Descrierea unui oraș: Paris, *Viena, *Cluj, *Sankt-Petersburg.

REVOLUȚII ALE EPOCII MODERNE

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- revoluție, teroare, dictatură, lovitură de stat, directorat, consulat;
- imperiul francez.

Conținuturi:

- Revoluția americană:
 - studiu de caz: Constituția SUA;
- Revoluția din Franța: de la Adunarea Stărilor Generale la Convenția Iacobină:
 - studiu de caz: "Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului".
- Franța de la Consulat la Imperiu:
 - studiu de caz: Codul lui Napoleon.
- Afirmarea identității naționale în contextul războaielor napoleoniene.

LECTII DE SINTEZĂ

1. Călători și călătorii în Evul Mediu.
 2. Statutul femeii în Evul Mediu.
 3. *Viața copiilor în Evul Mediu.
-

